

*Regionalni razvojni program
Notranjsko-kraške regije 2007-2013*

Povzetek Regionalnega razvojnega programa Notranjsko-kraške regije 2007-2013

Izdala in založila:

RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o.
Prečna 1, 6257 Pivka
Tel.: +386(0)5 72 12 240
Faks: +386(0)5 72 12 245
<http://www.rra-nkr.si>
info@rra-nkr.si

Foto:

Arhiv Notranjskega regijskega parka
Andrej Korenč
Arhiv Občine Loška dolina
Arhiv podjetja Postojnska jama, turizem, d.d.
Borut Kraševc
Boštjan Požar

Pripravili in uredili:

Boštjan Požar, Mateja Simčič, Katja Buda

Tisk:

Čukgraf, d.o.o.

Oblikovanje:

Boštjan Požar

Oblikovanje naslovnice in grafična priprava za tisk:

Tanja Šeme

Naklada:

700 izvodov

Dokument je dostopen tudi na spletni strani
RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o.
<http://www.rra-nkr.si/rrp.php>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

332.12(497.4-114)

711(497.4-114)

POŽAR, Boštjan

Regionalni razvojni program Notranjsko-kraške regije 2007-2013:
povzetek / [pripravili in uredili Boštjan Požar, Mateja Simčič,
Katja Buda; foto Notranjski regijski park, Andrej Korenč; karta
Karmen Kmetič]. - Pivka: RRA Notranjsko-kraške regije, 2007

ISBN 978-961-92099-0-5

1. Gl. stv. nasl. 2. Simčič, Mateja, 1967- 3. Buda, Katja
233095424

Pivka, julij 2007

Kazalo

Strateški del

1.1.	Uvod	2
1.2.	Ocena izvajanja predhodnega RRP	3
1.3.	Izhodišča, namen in cilj izdelave RRP	4
1.4.	Vključevanje javnosti v pripravo RRP	5
1.5.	Splošen opis Notranjsko-kraške regije	6
1.6.	Prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti razvoja regije (SWOT)	7
1.7.	Struktura RRP	9
1.8.	Povzetek RRP Notranjsko-kraške regije 2007-2013	12

Programski del

Program: Gospodarstvo	13
Ukrep 1: Podporne storitve za podjetništvo	13
Ukrep 2: Razvojna infrastruktura kot podpora podjetjem	14
Program: Turizem	15
Ukrep 1: Razvoj novih storitev/programov in povezovanje turističnih ponudnikov (vzpostavitev destinacijskega managementa)	15
Ukrep 2: Investicije v novo in obstoječo turistično infrastrukturo	16
Program: Človeški viri	17
Ukrep 1: Znanja za zagotavljanje potreb gospodarstva	17
Ukrep 2: Širši družbeni razvoj	18
Program: Podeželje	19
Ukrep 1: Ohranjanje trajnostnega kmetijstva	19
Ukrep 2: Trženje za razvoj podeželja	20
Program: Infrastruktura, okolje in prostor	22
Ukrep 1: Trajnostni promet	22
Ukrep 2: Učinkovite javne storitve	23
Ukrep 3: Dostopnost	23

Regional Development Programme	25
---------------------------------------	----

1.1 Uvod

Regionalni razvojni program (v nadaljevanju RRP) je temeljni programski dokument na regionalni ravni, ki opredeljuje razvojne prednosti regije in vsebuje finančno ovrednotene programe spodbujanja razvoja v regiji. Nova generacija RRP se pripravlja za obdobje Državnega razvojnega programa oziroma za obdobje 2007-2013, ki sovpada z novim programskim obdobjem kohezijske politike Evropske unije. RRP je sestavljen iz strateškega dela (analiza stanja v regiji) in programskega dela (razvojne prioritete, programi in ukrepi). RRP za Notranjsko-kraško razvojno regijo 2007-2013 je bil pripravljen za območje občin Bloke,

Cerknica, Ilirska Bistrica, Logatec, Loška dolina, Pivka in Postojna.

Od leta 2003, ko se je zaključila priprava predhodnega RRP Notranjsko-kraške regije, so se spremenile okoliščine delovanja regije in njene notranje lastnosti. Najbolj se je v tem času spremenila gospodarska pozicija regije in njena konkurenčnost v Sloveniji, Evropi in svetu. Te spremembe so vplivale na regionalne prednostne naloge in njene cilje, predvsem pa na projekte, ki jih regija namerava izvajati v obdobju 2007-2013.

1.2 Ocena izvajanja predhodnega RRP

Predhodni RRP za obdobje 2000-2006 se je pripravil za občine Bloke, Cerknica, Loška dolina, Pivka in Postojna, v njem pa so se opredelili prednostni regionalni projekti regije za omenjeno obdobje. Realizacija projektov je povezana s finančnimi, organizacijskimi in kadrovskimi viri javnega in zasebnega sektorja. Zaradi nizkih finančnih sredstev iz programa sofinanciranja regionalnih razvojnih programov in porabe le-teh za izrazito lokalne projekte, ni mogoče govoriti o bistvenem vplivu programa sofinanciranja regionalnih razvojnih programov na razvojne kazalce regije. Iz poročil o stanju regionalnega razvoja je jasno razvidno, da je Notranjsko-kraška regija prejela najmanj neposrednih regionalnih spodbud v državi, do Phare sredstev je bila upravičena šele na zadnjih treh razpisih, do sredstev programa Interreg pa je bila prvič upravičena šele v letu 2005. Glede na to, da so ostale obmejne regije imele možnost črpanja tako Interreg kot Phare sredstev, Notranjsko-kraška regija pa ne, regija ni bila deležna nikakršne dodatne razvojne pomoči, čeprav je po vseh kazalcih razvojno nazadovala.

Vizija "Postali bomo prepoznavna, gospodarsko stabilna, razvojno usmerjena, a življenju prijazna regija, ki bo zadovoljevala potrebe obiskovalcev,

predvsem pa potrebe prebivalcev po aktivnem in ustvarjalnem življenju" iz RRP Notranjsko-kraške regije 2002-2006 je opredeljevala ključne razvojne usmeritve regije v navedenem programskem obdobju. Implementacija ciljev RRP je bila v finančnem delu RRP ocenjena na dobrih 30 milijard SIT. Glede na široko paleto programov in omejene finančne vire je bilo že ob pripravi RRP jasno, da je nerealno pričakovati realizacijo vseh opredeljenih ciljev. Na prvi pogled skromna vizija je odražala resen namen regije, da sproži aktivni razvoj regije na vseh področjih in se ne usmerja le v sanacijo pomanjkljivosti, temveč je usmerjena tudi v izkoriščanje ugotovljenih prednosti in priložnosti, pri tej nameri pa je manjkalo le nekaj več ambicioznosti in drznosti. Glede na to, da je bila večina RRP prejšnje generacije vsebinsko in finančno nekoliko preširoko zastavljena, lahko rečemo, da je bila implementacija RRP za Notranjsko-kraško regijo tako v vsebinskem kot finančnem smislu zadovoljiva. Opozoriti bi bilo treba le na vsebine, ki so dolgoročno bistvenega pomena za razvoj regije, rešujejo ključne razvojne probleme v regiji in prinašajo rezultate na dolgi rok. Takšnih vsebin je bilo za resnejši razvojni preboj realiziranih bistveno premalo in jih bo treba bolj upoštevati pri nadaljnjih razvojnih prizadevanjih.

1.3 Izhodišča, namen in cilj izdelave RRP

Odločitev o začetku postopka priprave RRP, vsebinskih izhodiščih, obsegu, območju in financiranju izdelave RRP 2007-2013 je sprejel Regionalni razvojni svet Notranjsko-kraške regije 06.02.2006. Za pripravo in koordinacijo izdelave RRP je odgovorna RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o., dokument pa je po predhodni potrditvi Regionalnega razvojnega sveta in Sveta regije potrdila Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Namen in okvirno vsebino RRP določa Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 93/05). Programi morajo biti usklajeni z Državnim razvojnim programom. Minimalno obvezno

strukturo in metodologijo priprave in izvedbe ter način spremljanja in vrednotenja učinkov RRP določa Uredba o regionalnih razvojnih programih, ki je nastala na podlagi devetega odstavka 12. člena in v povezavi s prvim odstavkom 13. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja ter 22. členom Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02 – ZDT-B in 56/02 – ZJU) ter bila objavljena v Uradnem listu št. 31 z dne 24.03.2006. V skladu z omenjeno uredbo se mora RRP pripraviti za območje razvojne regije, v kateri so povezane občine, ki oblikujejo Svet razvojne regije.

1.4 Vključevanje javnosti v pripravo RRP

Informiranje in sodelovanje javnosti pri pripravi RRP predstavlja pomemben del v procesu priprave RRP, saj omogoča zadovoljitev interesov širšega kroga javnosti, ne le posameznikov in institucij, ki se ukvarjajo z razvojem in razvojnim načrtovanjem. Seznanjanje javnosti v postopku strokovne priprave je izrednega pomena, saj je ustvarjanje pozitivnega odnosa lokalnega prebivalstva do razvojnega načrtovanja pogoj za uspešen razvoj nekega območja. Pomembno je vključevanje tistih, ki so zainteresirani, angažirani in sposobni prepričati bolj pasivne posameznike.

Vključevanje javnosti v pripravo RRP zasleduje naslednje cilje:

- ✦ Seznaniti javnost z namenom in cilji priprave RRP ter z njegovo vsebino.
- ✦ Zagotoviti sodelovanje zainteresiranih javnosti, pridobiti pripombe in predloge dopolnitev k vsebini dokumenta in na ta način omogočiti soodločanje zainteresiranih pri oblikovanju razvojnih smernic regije.

- ✦ Krepiti zavest javnosti o identifikaciji z RRP in povečati možnost vključevanja javnosti tudi v izvajanje RRP.

Vključenost in sodelovanje javnosti pri pripravi RRP smo v regiji zagotovili preko petih odborov Regionalnega razvojnega sveta, in sicer odbora za človeške vire, za infrastrukturo, okolje in prostor, za gospodarstvo, za razvoj podeželja in za turizem. Odbori štejejo 86 članov, med katerimi so predstavniki občin, gospodarskih subjektov, območne gospodarske zbornice, območnih obrtnih zbornic, območnega kmetijsko-gozdarskega zavoda, območnega zavoda za zdravstveno varstvo, območnih uradov za delo, predstavniki izobraževalnih, strokovnih in drugih zainteresiranih institucij v regiji. Delo odborov je bilo z izjemo odbora za gospodarstvo, kjer smo si želeli večje angažiranosti, na splošno zadovoljivo.

V Notranjsko-kraški regiji smo za obveščanje javnosti o pripravi RRP izkoristili vse razpoložljive medije; lokalne, regionalne in nacionalne tiskane medije, lokalne radijske in televizijske postaje ter elektronske medije (internet, elektronska pošta).

1.5 Splošen opis Notranjsko-kraške regije

Notranjsko-kraška statistična regija ima 51.173 prebivalcev in se razprostira na 1.456 km², kar predstavlja 7,2 % površine Slovenije ter obsega območja občin Bloke, Cerknica, Loška Dolina, Ilirska Bistrica, Pivka in Postojna. S 35 prebivalci na km² se šteje za najredkeje poseljeno regijo v Sloveniji, najgosteje poseljena občina Postojna pa dosega s 54 prebivalci na km² le dobro polovico slovenskega povprečja. Regija sodi v skupino gospodarsko manj razvitih regij z nizko produktivnostjo dela, enim najnižjih BDP na prebivalca, nizko stopnjo inovativnosti, enim najnižjih indeksov delovnih mest na delovno aktivno prebivalstvo ter podpovprečno izobrazbeno strukturo prebivalstva. Gospodarstvo Notranjsko-kraške regije je po BDP na prebivalca v obdobju 2000-2006 napredovalo manj od slovenskega povprečja. Čeprav je regija izvozno dejavna, je za večino panog značilna nizka dodana vrednost proizvodov, kar onemogoča razvojni preboj regijskega gospodarstva. Vzpodbudno pa je dejstvo, da so se tradicionalnim panogam (lesna in pohištvena industrija, kovinska in orodjarska

industrija) pridružile tudi perspektivne dejavnosti kot so elektro, elektronska in kemijska industrija ter da se krepi institucionalna infrastruktura, ki bo predstavljala ustrezno podporno okolje za pospešen razvoj regije. Regija ima sicer dokaj nizko stopnjo registrirane brezposelnosti in sorazmerno visoko ekonomsko moč prebivalstva, kar je posledica velikih dnevnih delovnih migracij v razvitejše centre. Stopnja brezposelnosti je nižja od slovenskega povprečja, vendar pa je zaznati občuten odliv visoko izobraženega kadra iz regije.

Razvojni potenciali izven večjih krajev so sorazmerno slabi, saj regija še vedno ne zna izkoristiti dobre prometne lege. Državno in regionalno cestno omrežje je sorazmerno dobro razvito in omogoča kakovostno dostopnost znotraj regije in navzven, predvsem v smeri proti Ljubljani, Kopru in Reki. Prednosti regije so v sorazmerno ohranjenih območjih naravne in kulturne krajine (Postojnska jama, Predjamski grad, Notranjski regijski park, Cerkniško jezero, Grad Snežnik, Križna jama, Planinsko polje, Pivška presihajoča jezera, ...).

1.6 Prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti razvoja regije (SWOT)

Prednosti

- ❖ Izvozna usmerjenost gospodarstva.
- ❖ Pomen lesne in kovinske industrije za zaposlovanje.
- ❖ Razvoj inovativnih in prodornih panog.
- ❖ Dobra prometna lega in ugodne prometne povezave.
- ❖ Nizka cena zemljišč in lahko dostopne lokacije ter poslovni prostori za podjetništvo.
- ❖ Dobre možnosti za razvoj turizma ter bogata naravna in kulturna dediščina.
- ❖ Postojnska jama je med najbolj obiskanimi turističnimi jamami v Evropi in je del turističnega območja Kras.
- ❖ Sorazmerno ohranjena območja naravne in kulturne krajine.
- ❖ Ohranjena kulturna krajina ter avtohtone podeželske poselitvene značilnosti kot kulturna dediščina regionalnega, nacionalnega in evropskega pomena.
- ❖ Velik del ozemlja vključen v Naturo 2000 (biotska raznovrstnost).
- ❖ Zanimanje kmetovalcev za ekološko kmetovanje, sonaravno živinorejo ter pridelke višje kakovosti.
- ❖ Obstoječi energetski (lesna biomasa, veter) in vodni viri.
- ❖ Ni večjih onesnaževalcev okolja (razen obstoječe industrije).
- ❖ Razpršena poselitev z velikim številom majhnih naselij (ohranjanje kulturne krajine).

Slabosti

- ❖ Odvisnost od velikih podjetij.
- ❖ Neustrezna gospodarska struktura - premajhen delež storitvenih dejavnosti in prenizka BDV na zaposlenega.
- ❖ Slabo razviti regionalni centri.
- ❖ Slabe notranje prometne povezave.
- ❖ Slaba energetska infrastruktura (višji stroški podjetij).
- ❖ Dolgoročna neurejenost odlagališč odpadkov.
- ❖ Zastarela turistična infrastruktura.
- ❖ Pomanjkanje znanj o trženju v turizmu.
- ❖ Usmerjenost v tranzitni turizem.
- ❖ Območja naravne in kulturne dediščine so premalo dostopna.
- ❖ Premalo prepoznavna turistična destinacija (bolj »zaledje« obalnim destinacijam kot samostojno delujoče turistično območje).
- ❖ Visok delež starega prebivalstva in slaba mreža zdravstvenih in socialnih storitev.
- ❖ Pomanjkanje praktičnih izobraževalnih programov.
- ❖ Velik odliv kadrov.
- ❖ Slabo razvita infrastruktura za kakovostno preživljanje prostega časa.
- ❖ Slabi naravni pogoji za razvoj intenzivnega kmetijstva (zakraselost tal).
- ❖ Nesodelovanje med ponudniki na podeželju (ni kulture sodelovanja).
- ❖ Prešibko podporno okolje.
- ❖ Slaba kakovost cestnih povezav znotraj regije.
- ❖ Ni razvitih prometnih vozlišč in javnega potniškega prometa.
- ❖ Pomanjkljiva in zastarela infrastrukturna opremljenost naselij.
- ❖ Ni prave hierarhije centralnih naselij.

Priložnosti

- ❖ Povezava podporne infrastrukture in storitev z drugimi centri v Sloveniji.
- ❖ Razvoj malega podjetništva in obrtništva.
- ❖ Vzpostavitev tehnološkega centra za podporo lesni in kovinski industriji, obnovljivi viri, predelava odpadkov.
- ❖ Podjetniški inkubator in obstoj svetovalnih podjetij v regiji.
- ❖ Iskanje sinergij med okoljsko tehnološko mrežo v povezavi z eko regijo.
- ❖ Razviti turistično infrastrukturo in storitve v obliki raznih sprehajalnih in kolesarskih poti (kampi, piknik centri, ...).
- ❖ Razvoj turističnih storitev, ki bodo izrabile naravne danosti (speleoterapije in splošne terapije v naravnem okolju) in biotsko raznovrstnost.
- ❖ Povezovanje ponudbe večjih in manjših ponudnikov turističnih storitev.
- ❖ Ustanovitev "incoming" agencij.
- ❖ Trženje tematskih poti (Rimski zaporni zid, Rapalska meja, ...).
- ❖ Evropski muzej Krasa.
- ❖ Izobraževati vodilne delavce za vodenje podjetij in razvoj podjetništva.
- ❖ Zaposlovati pripravnike, sofinancirati kadrovske strategije in izobraževanja ter s tem pridobiti zeleno kadrovsko strukturo.
- ❖ Vzpostaviti socialne mreže za pomoč depriviligiranim skupinam (starejši, invalidi, ...).
- ❖ Razvoj in spodbujanje sonaravnih oblik kmetijstva.
- ❖ Podpora razvoju delovno ekstenzivne kmetijske dejavnosti.
- ❖ Izobraževanje in pomoč pri ustanavljanju združenj in interesnih skupin ter povezovanje kmetov.
- ❖ Možnosti direktne prodaje na domu z označbo višje kakovosti.
- ❖ Obnovljivi viri energije.
- ❖ Ekološko nedegradirana območja, Natura 2000, krajinska območja nacionalne prepoznavnosti.
- ❖ Opuščena vojaška območja.

- ❖ Omogočanje policentričnega razvoja in izenačevanje razvojnih možnosti.
- ❖ Planiranje prostora (povezovanje agrarnih skupnosti).
- ❖ Reki Ljubljanica in Reka kot razvojni osi.

Nevarnosti

- ❖ Selitev proizvodnih obratov.
- ❖ Stagnacija podjetij zaradi pomanjkanja podporne infrastrukture, kadrov, razvojnih institucij.
- ❖ Podjetja tekmujejo z nizko ceno, ne pa z inovativnostjo (vrednota je delo, ne pa znanje).
- ❖ Podjetja ne načrtujejo svojega lastnega razvoja, kar zavira njihovo dolgoročno razvojno sposobnost.
- ❖ Zmanjšanje tranzitnega turizma.
- ❖ Ekološke nesreče in naravne nesreče.
- ❖ Boljši delovni pogoji v drugih krajih lahko povzročijo dodaten odliv perspektivnega kadra.
- ❖ Nadaljnje prestrukturiranje gospodarstva zaradi konkurenčnosti lahko povzroči povečanje stopnje brezposelnosti in težjo zaposljivost posameznikov z nižjo oz. poklicno izobrazbo. Socialna depresija.
- ❖ Nepregledna, omejevalna zakonodaja, neprestano spreminjanje pogojev.
- ❖ Ogroženost okolja z emisijami in nevarnost onesnaženja vode.
- ❖ Schengenska meja.

1.7 Struktura RRP

Vizija

»Postali bomo prepoznavna, gospodarsko stabilna, razvojno ekološko usmerjena regija, ki bo spodbudila lasten razvoj skozi izrabo naravnih in kulturnih danosti ter s spodbujanjem razvoja človeških virov postala znana po zdravem načinu življenja in uveljavljena turistična destinacija.«

Prioriteta: Eko razvoj Notranjsko-kraške regije

V Sloveniji še ni območja, kjer bi bile vse gospodarske, družbene in okoljske dejavnosti usmerjene v ekološko zdrav način bivanja in življenja. Eno od območij, ki ima vse možnosti in energijo usmeriti se v takšen način delovanja, je prav Notranjsko-kraška regija. Za regijo je značilna dobra ohranjenost okolja in bogata paleta naravnih in kulturnih danosti. Poleg tega je za regijo značilno izredno gozdno bogastvo in energetski potencial. Značilen je tudi velik odstotek Nature 2000 (54%, kar je tudi največ v Sloveniji) in pa zelo

malo okoljsko sporne industrije. Vse to so prednosti, ki bi jih morala regija v tem programskem obdobju izkoristiti. Spodbujali bomo predvsem investicije, ki bodo v sožitju z naravo in okoljem ter bodo hkrati zagotovile visoko kakovost bivanja. Regija bo tako postala privlačna za domače in tuje obiskovalce in prepoznavna kot dobra blagovna znamka tako doma kot v tujini. To je neke vrste horizontalna prioriteta, ki bo prisotna v vseh sferah življenja, zato je vpeta v vse ukrepe in tudi v večino razvojnih projektov.

Omenjeno prioriteto direktno spodbujajo naslednji ukrepi RRP:

- ❖ ohranjanje trajnostnega kmetijstva,
- ❖ trajnostni promet,
- ❖ učinkovite javne storitve,
- ❖ razvojna infrastruktura kot podpora podjetjem.

Prioriteta: Znanje za pospeševanje globalne konkurenčnosti

Tako za regijo kot Slovenijo je značilno, da se predvsem mala podjetja še vedno preveč zanašajo na lokalne trge in nimajo znanja in iniciative za vstop na globalni trg. Razlogi za takšno stanje so različni. Eden od njih je tudi pomanjkanje znanja o tujih trgih in priložnostih le-teh. Zato se bodo v tem obdobju podpirali projekti, ki bodo podjetjem nudili možnosti za pridobivanje novih znanj in tehnologij. Tudi razne oblike povezovanj med podjetji lahko vplivajo na lažji vstop na tuje trge, saj se ob tem zmanjšajo stroški promocije in zagotovi kritična masa znanja in investicij. Zavedati se moramo, da v obdobju sedmih let ni možno zgraditi močnih gospodarskih družb, ki bi bile nosilec tehnološkega razvoja in hkrati

nudile določeno varnost vsem zaposlenim. Zato bomo pomoč usmerili predvsem v razvoj malega in srednjega podjetništva, ki lahko podpira obstoječe gospodarstvo in se v primeru večjih gospodarskih kriz hitreje prestrukturira. Istočasno pa se bo s tem povečalo število zaposlenih in splošna fleksibilnost gospodarstva regije.

Znanje je temelj razvoja tako posameznika kot družbe. Zato bo prednostna naloga hkrati podpirala razvoj podjetništva in dvig izobrazbene ravni prebivalstva. Podprti bodo predvsem projekti, ki bodo spodbujali razvoj gospodarstva, hkrati pa pri ljudeh spodbujali podjetniško miselnost. Istočasno bodo podprti vsi izobraževalni projekti, ki bodo vplivali na razvoj učinkovitih javnih storitev oziroma bodo spodbujali kmetijstvo, podeželje in učinkovito rabo obnovljivih virov energije. Razumemo jih lahko kot podporo razvoju malega in srednjega podjetništva.

Omenjeno prioriteto direktno spodbujajo naslednji ukrepi RRP:

- ❖ podporne storitve za podjetništvo,
- ❖ razvojna infrastruktura kot podpora podjetjem,
- ❖ znanja za zagotavljanje potreb gospodarstva.

Prioriteta: Dostopna in podporna infrastruktura

V prejšnji prednostni nalogi smo energijo usmerili predvsem v razvoj znanja in dvig konkurenčnosti območja. Tako kot je to nuja za razvoj območja, je tudi infrastruktura več kot potrebna. Podjetja za razvoj in širitev lastnih proizvodnih programov potrebujejo urejeno prometno infrastrukturo ter ostalo podporno infrastrukturo (npr. razvojni, tehnološki in logistični centri), prebivalci pa komunalno infrastrukturo. Za obe sferi je značilno, da sami takšne infrastrukture ne moreta razviti. Problem v regiji je predvsem notranja prometna in druga podporna infrastruktura. Pomanjkljiva je tudi okoljska in informacijska infrastruktura. Poleg splošne infrastrukture se bodo v naslednjem programskem obdobju podpirali projekti, ki bodo zagotovili infrastrukturo na področju kulture, šolstva in sociale.

Omenjeno prioriteto direktno spodbujajo naslednji ukrepi RRP:

- ✦ razvojna infrastruktura kot podpora podjetjem,
- ✦ investicije v novo in obstoječo turistično infrastrukturo,
- ✦ širši družbeni razvoj,
- ✦ trajnostni promet,
- ✦ dostopnost.

1.8 Povzetek RRP za Notranjsko-kraško regijo 2007-2013

Namen programa je postaviti strateške usmeritve razvoja in zagotoviti regiji ciljno usmerjeno izvajanje projektov. Dolgoročni cilj RRP je uvrstitev regije iz skupine najmanj razvitih regij (A) med razvitejše regije (B) v Sloveniji. To pomeni, da bo treba v tem programskem obdobju v regiji prestrukturirati gospodarstvo, dvigniti gospodarsko rast, izobrazbeno raven prebivalstva in ostale kazalce, na osnovi katerih se meri indeks razvojne ogroženosti regije. Cilj hkrati podpira uresničitev postavljene vizije, ki je prenovljena vizija iz RRP predhodnega programskega obdobja. Vizija je bila dopolnjena na delavnicah z odbori, ki so sodelovali pri pripravi RRP.

V viziji si je regija zastavila, da bo postala prepoznavna, gospodarsko stabilna in ekološko usmerjena regija, ki bo izkoristila vse svoje naravne in kulturne danosti. Vse to naj bi podprli z dodatnimi vlaganji v razvoj človeških virov, kar bo prispevalo k pospešenemu razvoju. Široko zastavljena vizija in dolgoročni cilj zahtevata delovanje na čim širšem področju. Iz tega izhaja pet programov, opredeljenih v RRP:

- ✦ gospodarstvo,
- ✦ turizem,
- ✦ človeški viri,
- ✦ podeželje,
- ✦ infrastruktura, okolje in prostor.

Izvedbo teh programov podpirajo ukrepi, ki so bili določeni na podlagi analize stanja, izdelanih SWOT analiz in delavnic z odbori, zadolženimi za zgoraj navedena področja. V RRP so vključeni samo tisti ukrepi, ki jih podpirajo regijski in lokalni projekti ter imajo opredeljene nosilce. Določenih in predlaganih je bilo 11 ukrepov, ki jih podpirajo regijski projekti. S tem smo zagotovili večjo učinkovitost pri izvedbi programa in njegovem vrednotenju. Za vsak regijski projekt smo v programskem delu RRP poleg nosilca določili še cilje in finančni načrt izvedbe, predvideni pa so bili tudi finančni viri teh projektov.

Pri pripravi programov, ukrepov in projektov smo sledili usmeritvam, ki jih določa kohezijska politika za obdobje 2007-2013. Po mnenju Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko je RRP Notranjsko-kraške regije korektno pripravljen dokument, ki bo služil kot dobra osnova za pripravo in izvedbo projektov. V kolikšni meri in kdaj se bodo projekti RRP izvedli, pa je odvisno od ključnih nosilcev razvoja v regiji. Projekti, ki se bodo financirali iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in sredstev lokalnih skupnosti, bodo konkretizirani v Izvedbenem načrtu RRP za obdobje 2007-2009.

Programi RRP Notranjsko-kraške regije

Program: Gospodarstvo

Cilja programa:

- ❖ izboljšanje konkurenčnosti poslovanja regijskih podjetij,
- ❖ privabljanje podjetij v regijo.

Št.	Kazalnik vpliva za program Gospodarstvo	Kazalnik za program Gospodarstvo do leta 2013
1.	Dvig BDP	Dvig BDP na prebivalca na 18.713 evrov
2.	Število novoustanovljenih podjetij	Povečati število novoustanovljenih podjetij na 192 letno do leta 2013 (30 % povečanje)

Ukrep 1: Podporne storitve za podjetništvo

Cilja ukrepa:

- ❖ zagotavljanje podpornih storitev, ki bodo spodbujale nastanek novih podjetij in lajšale delovanje obstoječih podjetij,
- ❖ znižanje stroškov svetovanja in pomoči ter dvig učinkovitosti poslovanja podjetij.

Aktivnosti ukrepa:

- ❖ trženje in oprema poslovnih con,
- ❖ oblikovanje štipendij za prenos znanja,
- ❖ vrednotenje znanja (ali je v določeno podjetniško idejo smiselno vložiti sredstva),
- ❖ finančne sheme (garancijska shema, sklad tveganega in semenskega kapitala),
- ❖ poslovne storitve, svetovanje in izobraževanje,
- ❖ VEM (Vse na Enem Mestu) točke,
- ❖ promocija podjetništva.

Št.	Kazalnik rezultatov ukrepa	Kazalnik rezultatov ukrepa do leta 2013
1.	Število novoustanovljenih podjetij	Do leta 2013 povečati število novoustanovljenih podjetij na 192 letno (30 % povečanje)
2.	Število podjetij v poslovnih conah	Do leta 2013 v cone pripeljati 80 podjetij
3.	Število razvitih podpornih poslovnih storitev	Razvoj 34 podpornih storitev za podjetja

Št.	Kazalnik izdelkov ukrepa	Kazalnik izdelkov ukrepa do leta 2013
1.	Število podeljenih štipendij	Do leta 2013 doseči dodelitev 260 štipendij letno
2.	Število udeležencev izobraževanj	Do leta 2013 se bo izobraževanj s področja gospodarstva udeležilo 33.000 posameznikov
3.	Delež zaposlenosti poslovnih con	Doseči 95% zaposlenost poslovnih con
4.	Število delavnic namenjenih spodbujanju podjetništva	21 delavnic za spodbujanje podjetništva
5.	Število poslovnih con	16 komunalno urejenih poslovnih con
6.	Število VEM točk	3 vzpostavljene VEM točke

Ukrep 2: Razvojna infrastruktura kot podpora podjetjem

Cilja ukrepa:

- ❖ spodbujanje tehnološkega razvoja podjetij z namenom dviga dodane vrednosti na zaposlenega,
- ❖ mladim zagotoviti možnosti pridobivanja raziskovalnega znanja in uporaba le-tega v podjetniške namene.

Aktivnosti ukrepa:

- ❖ ustanovitev in razvoj tehnološkega centra za podporo lesni, kovinski industriji, OVE, predelavi odpadkov,
- ❖ ustanovitev mreže poslovnih inkubatorjev,
- ❖ ustanovitev in razvoj svetovalno-podjetniškega inkubatorja,
- ❖ spodbujanje delovanja okoljsko-tehnološke mreže,
- ❖ spodbujanje delovanja lesarskega grozda,
- ❖ spodbujanje prenosa znanja med raziskovalnimi institucijami in podjetji ter šolami,
- ❖ spodbujati vključitev podjetij v podporno infrastrukturo (mrežni inkubator, tehnološki park,...).

Št.	Kazalnik rezultatov ukrepa	Kazalnik rezultatov ukrepa do leta 2013
1.	Dodana vrednost na zaposlenega	Podvojitvev dodane vrednosti na zaposlenega do leta 2013 (44.233 EUR)
2.	Prihodek podjetij na tujih trgih	Podjetja bodo do leta 2013 ustvarila 48 % čistih prihodkov od prodaje na tujih trgih (10 % povečanje)
3.	Število podjetij vključenih v inkubatorje	24 podjetij vključenih v inkubatorje do leta 2013

Št.	Kazalnik izdelkov ukrepa	Kazalnik izdelkov ukrepa do leta 2013
1.	Število tehnoloških parkov	Vzpostavljeni in delujoči tehnološki park
2.	Število podjetniških inkubatorjev	Vzpostavljeni 4 inkubatorji v mreži
3.	Število logističnih centrov	Vzpostavljeni logistični centri
4.	Število centrov odličnosti	Delujoči center odličnosti
5.	Število razvojno izobraževalnih središč za predelovalce lesa	Delujoče središče za predelovalce lesa
6.	Dvig investicij v raziskave in razvoj	Podvojitvev investicijskih izdatkov (investicijski izdatki na ravni povprečja države)
7.	Število mladih raziskovalcev v gospodarstvu	Letna zaposlitev 130 mladih raziskovalcev v gospodarstvu

Program: Turizem

Cilji programa:

- ❖ razvoj turistične dejavnosti preko spodbujanja javno-zasebnega partnerstva pri enovitem in strateškem upravljanju ter investicijah v podporno infrastrukturo,
- ❖ podaljšati čas bivanja obiskovalcev v regiji s trenutnih 3 do 6 ur na 9 ur,
- ❖ dvig prepoznavnosti in konkurenčnosti Notranjsko-kraške regije na področju turistične ponudbe.

Št.	Kazalnik programa Turizem	Kazalnik programa Turizem do leta 2013
1.	Dvig deleža BDP iz turistične dejavnosti in ustvarjene dodane vrednosti v panogi	Za 50 % dvigniti delež BDP iz turistične dejavnosti
2.	V urah podaljšan čas bivanja obiskovalcev v regiji	V povprečju doseči 9 ur bivanja posameznega turista v regiji
3.	Evidentirano število dnevnih obiskovalcev	Do leta 2013 doseči 900.000 obiskovalcev na leto

Ukrep 1: Razvoj novih storitev/programov in povezovanje turističnih ponudnikov (vzpostavitev destinacijskega managementa)

Cilji ukrepa:

- ❖ ponuditi obiskovalcem celovito paleto turističnih storitev z namenom podaljšati njihov čas bivanja v regiji,
- ❖ promocija turizma osredotočena na ciljne skupine,
- ❖ dvig ozaveščenosti o pomenu turizma kot perspektivni gospodarski panogi,
- ❖ prepoznavanje Notranjsko-kraške turistične regije kot turistične destinacije,
- ❖ spodbujati manjše zasebne ponudnike turističnih storitev,
- ❖ načrtovanje javnih naložb, ki podpirajo razvoj turizma ter doseči skupna vlaganja v obliki javno-zasebnih partnerstev.

Aktivnosti ukrepa:

- ❖ povezovanje turističnih ponudnikov in razvoj novih storitev ter produktov,
- ❖ postavitve organizacije za management turistične destinacije in incoming agencije,
- ❖ upravljanje z obiskom,
- ❖ promocija turizma in izvedba načrtanih strategij,
- ❖ vsebinski razvoj in ponudba raznih tematskih poti (Rapalska meja, Rimski zaporni zid,...).

Št.	Kazalnik rezultatov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Število razvitih novih turističnih storitev in programov	Do leta 2013 razviti 8 novih storitev in programov s področja turizma
2.	Število novo zaposlenih oseb v turizmu	Do leta 2013 na novo zaposliti 261 ljudi v turizmu
3.	Število podjetij, ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo	198 novih turističnih podjetij

Št.	Kazalnik izdelkov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Število izvedenih izobraževalnih delavnic	100 izvedenih izobraževalnih delavnic v obdobju od 2007 do 2013
2.	Število udeležencev na izobraževalnih delavnicah	3000 udeležencev na delavnicah od 2007 do 2013

Ukrep 2: Investicije v novo in obstoječo turistično infrastrukturo

Cilja ukrepa:

- ❖ načrtovanje javnih naložb, ki podpirajo razvoj turizma ter doseči skupna vlaganja tako javnega kot zasebnega kapitala (javno-zasebno partnerstvo,...),
- ❖ izboljšanje dostopnosti in dvig ravni splošne in turistične infrastrukture.

Aktivnosti ukrepa:

- ❖ investicije v dopolnilno signalizacijsko infrastrukturo,
- ❖ integralni turistični informacijski sistem,
- ❖ turistični informacijski centri,
- ❖ investicije v manjše turistične kapacitete,
- ❖ investicije v obnovo obstoječe infrastrukture,
- ❖ investicije v spremno infrastrukturo (kampi, piknik prostori, tematske poti,...).

Št.	Kazalnik rezultatov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Število novih nočitev	230.680 novih nočitev v letu 2013
2.	Število novih turističnih kmetij in drugih turističnih objektov	19 novih turističnih objektov do leta 2013

Št.	Kazalnik izdelkov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Število novih ležišč	1580 novih ležišč do leta 2013
2.	Število postavljenih signalizacijskih tabel	300 signalizacijskih tabel do leta 2013
3.	Število kilometrov urejenih tematskih poti	800 km urejenih tematskih poti do leta 2013

Program: človeški viri

Cilji programa:

- ❖ dvigniti raven kakovosti življenja v regiji,
- ❖ dvigniti izobrazbeno raven prebivalstva v regiji,
- ❖ zmanjšati dnevno migracijo skozi razvoj kakovostnih delovnih mest.

Št.	Kazalnik programa Človeški viri	Kazalnik programa Človeški viri do leta 2013
1.	Število priseljenih posameznikov iz ostalih statističnih regij ali tujine	Priselitev posameznikov iz ostalih regij in tujine se bo do leta 2013 podvojila, in sicer s 604 priselitev v letu 2004 na dobrih 1200 v letu 2013
2.	Zmanjšanje dnevnih migracij	Zmanjšane dnevne migracije za 20 % do leta 2013
3.	Število novih delovnih mest	560 novih kvalitetnih delovnih mest do leta 2013
4.	Povprečno število let šolanja	Povprečno število let šolanja do leta 2013 bo znašalo 12,3 leta

Ukrep 1: Znanja za zagotavljanje potreb gospodarstva

Cilji ukrepa:

- ❖ zmanjšati razkorak med izobraževalnim sistemom in potrebami gospodarstva,
- ❖ razvoj novih izobraževalnih programov v Notranjsko-kraški regiji,
- ❖ povečati obseg štipendiranja za zadovoljevanje potreb podjetij.

Aktivnosti ukrepa:

- ❖ uvajanje novih vsebin za prenos znanja v podjetja,
- ❖ vključevanje osipnikov v proces izobraževanja in trg dela,
- ❖ štipendijske sheme.

Št.	Kazalnik rezultatov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Razvoj novih storitev v poslovno izobraževalnem centru	Uvedene bodo 3 nove vsebine za potrebe podjetij v okviru Krpanovega doma
2.	Število novih štipendij	Do leta 2013 se bo financiralo 70 novih štipendij na leto iz štipendijske sheme
3.	Število vključenih v PUM (projektno učenje za mlajše odrasle)	Do leta 2013 bo v program izobraževanja PUM vključenih 24 udeležencev na leto

Št.	Kazalnik izdelkov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Število vključenih podjetij v štipendijsko shemo	Do leta 2013 bo vključenih 30 podjetij v štipendijsko shemo na leto.
2.	Vzpostavitev izobraževanja PUM	Do leta 2013 bo vzpostavljeno izobraževanje Projektno učenje za mlajše odrasle
3.	Vzpostavljen poslovno izobraževalni center	Do konca leta 2013 bo vzpostavljen en poslovno izobraževalni center (Krpanov dom)

Ukrep 2: Širši družbeni razvoj

Cilji ukrepa:

- ❖ zagotoviti dostop do vseh javnih storitev za vse prebivalce regije,
- ❖ spodbujanje oblikovanja pomoči potrebnim posameznikom,
- ❖ spodbujanje aktivno preživetega prostega časa ter zdravega načina življenja,
- ❖ spodbuditi nastajanje novih izobraževalnih programov, ki bodo zadovoljevali potrebe regionalnega okolja.

Aktivnosti ukrepa:

- ❖ gradnja športne infrastrukture,
- ❖ obnova kulturnih objektov,
- ❖ oblikovanje novih izobraževalnih programov,
- ❖ oblikovanje mreže pomoči za starejše občane in gradnja objektov za njihovo nastanitev,
- ❖ gradnja objektov za oskrbo otrok ter prostorov, ki bodo namenjeni aktivnostim mladostnikov.

Št.	Kazalnik rezultatov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Število obiskovalcev v novozgrajenih muzejih	Do konca leta 2013 bo znašalo število obiskovalcev 25.000 na leto
2.	Število vključenih v nove izobraževalne programe	Do konca leta 2013 bo v nove izobraževalne programe vključenih 300 posameznikov na leto
3.	Število oskrbovancev v novozgrajenih domovih za starejše občane	Do leta 2013 bo v novozgrajene domove za starejše občane vključenih 185 posameznikov
4.	Število vključenih v različne mreže pomoči posameznikom	Število vključenih v različne mreže pomoči bo do leta 2013 znašalo 120 posameznikov na leto

Št.	Kazalnik izdelkov ukrepa	Kazalnik izdelkov ukrepa do leta 2013
1.	Število novozgrajenih športnih objektov	Do konca leta 2013 bodo na novo zgrajene 4 športne dvorane
2.	Število novoustanovljenih muzejev	Do konca leta 2013 bodo na novo ustanovljeni trije muzeji
3.	Število obnovljenih kulturnih objektov	Do konca leta 2013 bo obnovljenih 12 kulturnih objektov
4.	Število investicij v infrastrukturo namenjeno otrokom in mladostnikom	Do konca leta 2013 bo obnovljenih oziroma adaptiranih 6 objektov namenjenih otrokom in mladostnikom
5.	Število novih izobraževalnih programov	Do konca leta 2013 se bo izvajalo 10 novih izobraževalnih programov
6.	Število novih domov za starejše občane	Do leta 2013 bodo zgrajeni 4 novi domovi za starejše občane
7.	Število novoustanovljenih mrež za pomoč posameznikom	Do leta 2013 bodo ustanovljene 3 mreže za pomoč različnim ciljnim skupinam

Program: Podeželje

Cilja programa:

- ❖ dvig življenjske ravni na podeželju,
- ❖ večja povezanost deležnikov podeželja.

Št.	Kazalniki na področju programa Podeželje	Kazalnik programa Podeželje do leta 2013
1.	Višji prihodek na prebivalca na podeželju	Dvig prihodka na prebivalca na podeželju v NKR na 60 % slovenskega gospodarskega povprečja
2.	Dvig izobrazbene ravni kmetovalcev in pomladitev lastnikov kmetijskih gospodarstev	Dvig izobraženih gospodarjev z višjo in visoko izobrazbo s 4 % na 8 % Dvig kmečkih gospodarstev z gospodarjem starim pod 40 let na 55 %
3.	Višja dodana vrednost proizvodov	Za 3 % dvignjena kakovost kmetijskih proizvodov v regiji
4.	Povečanje povezanosti deležnikov na podeželju	3 nastala nova združenja oziroma mreženja kmetij regije

Ukrep 1: Ohranjanje trajnostnega kmetijstva

Cilji ukrepa:

- ❖ ohraniti in spodbuditi kmetijska gospodarstva v oblike sonaravnega kmetovanja
- ❖ ohraniti in povečati obseg kakovostne kmetijske pridelave in predelave vključno s sledljivostjo proizvodov,
- ❖ ohraniti naravne danosti, biotsko raznovrstnost in tradicionalno kulturno krajino kot prednost za razvoj drugih dejavnosti.

Aktivnosti ukrepa:

- ❖ usmerjanje živinorejskih kmetij k pašnemu načinu reje,
- ❖ ureditev večjih zaokroženih pašnih površin,
- ❖ preusmeritev kmetij, ki imajo za to pogoje, v ekološko kmetovanje,
- ❖ ohranjanje in reja avtohtonih in tradicionalnih vrst domačih živali,
- ❖ razmnoževanje in gnojenje starih sort kmetijskih rastlin,
- ❖ uskladitev kmetovanja in varovanja narave na zavarovanih območjih.

Št.	Kazalnik rezultatov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Zmanjšan obseg zaraščenih površin, ohranitev obsega indikatorskih vrst	Za 9 % zmanjšan obseg zaraščenih površin, za 4 % višja stopnja ohranitve indikatorskih vrst

Št.	Kazalnik izdelkov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Število pašnih živali	Povečanje števila pašnih živali za 15 %
2.	Število podpornih objektov za rejo in zakol drobnice	1 klavnica za drobnico
3.	Število organiziranih izobraževanj o sonaravnem načinu kmetovanja	10 sklopov izobraževanj o sonaravnem načinu kmetovanja
4.	ha pašnikov	Povečanje % površin pašnikov za 20 %
5.	Število ekoloških kmetij	Povečanje števila ekoloških kmetij na 30
6.	Povečan obseg gojitve tradicionalnih sort sadja	Za 7 % povečan obseg gojitve tradicionalnih in avtohtonih sort sadja
7.	Število podpornih objektov za skladiščenje sadja	Izgradnja 1 hladilnice za namene sadjarstva

Ukrep 2: Trženje za razvoj podeželja

Cilji ukrepa:

- ❖ spodbuditi razvoj podeželja z vzpostavitvijo razmer za uspešno prodajo kmetijskih pridelkov, izdelkov ter storitev,
- ❖ diverzifikacija dopolnilnih dejavnosti na podeželju,
- ❖ zagotoviti dodatne vire dohodkov na podeželju in kmetijah,
- ❖ dvig kakovosti produktov,
- ❖ povečanje prepoznavnosti podeželja Notranjsko-kraške regije in njegovih proizvodov,
- ❖ izboljšanje konkurenčnosti in tržne naravnosti kmetijskih gospodarstev,
- ❖ povečanje dohodka na kmetijah ob hkratnem doseganju predpisanih standardov,
- ❖ izboljšanje tržne organiziranosti in enoten nastop na trgu, združevanje pridelovalcev,
- ❖ razvoj turizma na kmetijah in dopolnilnih dejavnosti ter s tem izboljšanje razporejanja dela ter zagotavljanje dodatnih zaposlitvenih možnosti,
- ❖ izboljšanje podeželskega okolja vasi z namenom večje privlačnosti in prepoznavnosti regije.

Aktivnosti ukrepa:

- ❖ ustanavljanje organiziranih oblik združevanja kmetovalcev blagovne znamke regije,
- ❖ povezovanje združenja pridelovalcev z odjemalci,
- ❖ povezovanje združenja kmetovalcev z ostalimi regijami za zagotavljanje predvidene kvote,
- ❖ organizacija izobraževanj o podjetništvu in možnosti alternativnih virov zaslužka na podeželju, o načinu pridelave hrane z dodano vrednostjo (ekološka pridelava hrane),
- ❖ ohranjanje poseljenosti podeželja in preprečevanje zaraščanja krajine,
- ❖ postavitve primerne infrastrukture za razvoj podeželja oziroma dviga kakovosti življenja na podeželju (vodovodna in komunalna infrastruktura, postavitve tematskih poti pridelovalcev – sadna pot, kostanjeva pot, ureditev dostopnosti do infrastrukture),
- ❖ obnova podeželskih jeder in naselij,
- ❖ vzpostavitev "incoming" agencije, ki bo skrbela za trženje lokalne/regionalne ponudbe.
- ❖ ovrednotenje, razvoj in promocija značilnih kmetijskih pridelkov in izdelkov območja; pridobitev zaščitnih znakov pridelkov in živil (geografsko poreklo, geografska zaščita, tradicionalni ugled, višja kakovost),
- ❖ ureditev infrastrukture za trženje kmetijskih pridelkov in izdelkov.

Št.	Kazalnik rezultatov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Višja dodana vrednost proizvodov	Za 3 % dvignjena kakovost kmetijskih proizvodov v regiji
2.	Delež novo prijavljenih dopolnilnih dejavnosti kmetij v regiji	15 % dvig števila novo prijavljenih kmetijskih dejavnosti v regiji
3.	Število prepoznavnih proizvodov regije	5 certificiranih proizvodov regije
4.	Število združenj proizvajalcev	3 nova združenja in mreženja kmetij
5.	Obseg prometa kmetijskih pridelkov preko organizirane prodaje	Za 30 % zvišan promet pridelkov preko organizirane prodaje (odkup večjih gospodarskih nosilcev oziroma trgovskih verig)

Št.	Kazalnik izdelkov ukrepa	Kazalnik ukrepa do leta 2013
1.	Postavitev mest za prodajo kmetijskih proizvodov	Postavitev dveh tržnic za prodajo kmetijskih pridelkov v regiji
2.	Število izobraževanj o možnostih certificiranja kmetijskih proizvodov	10 sklopov izobraževanj
3.	Število novih blagovnih znamk	1 nova blagovna znamka
4.	Število novih shem kakovosti (geografsko poreklo, tradicionalni značaj,...)	Pridobljenih 5 certifikatov za živila višje kakovosti
5.	Število posameznikov pridelovalcev, ki so vključeni v sheme dodane vrednosti proizvodov	Za 10 % zvišan delež posameznikov, ki bodo vključeni v sheme kakovosti proizvodov
6.	Število obnovljenih podeželskih jeder in vasi	16 obnovljenih podeželskih jeder in vasi

Program: Infrastruktura, okolje in prostor

Cilji programa:

- ❖ ohranjeno naravno okolje,
- ❖ okolju prijazna infrastruktura,
- ❖ usklajen prostorski razvoj regije.

Št.	Kazalniki programa	Kazalnik programa do leta 2013
1.	Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v okolje	Zmanjšanje emisij za 20 % glede na izhodiščno leto 1989
2.	Delež zavarovanih območij	70 % površine pokrivajo zavarovana območja

Ukrep 1: Trajnostni promet

Cilji ukrepa:

- ❖ omogočiti prebivalcem regije ekonomičen in učinkovit javni prevoz do storitev in delovnih mest,
- ❖ večja ozaveščenost prebivalcev o trajnostnem prometu,
- ❖ zmanjšanje obremenjevanja okolja z emisijami iz prometa.

Aktivnosti ukrepa:

- ❖ ureditev intermodalnih vozlišč na železniških postajah in avtobusnih postajališčih,
- ❖ uvajanje prilagodljivih oblik javnega prevoza v podeželskih delih regije,
- ❖ izgradnja kolesarske infrastrukture v mestnih in primestnih območjih,
- ❖ aktivnosti za zmanjšanje onesnaženja zraka in hrupa ter zmanjšanje emisij toplogrednih plinov,
- ❖ ozaveščanje prebivalstva o trajnostnem prometu.

Št.	Kazalniki rezultatov ukrepa	Kazalnik rezultatov ukrepa do leta 2013
1.	Število ljudi, ki uporabljajo javni prevoz	Povečati število ljudi, ki uporabljajo javni prevoz za 200 %
2.	Zmanjšanje prevoženih kilometrov z osebnim avtomobilom	Zmanjšanje števila prevoženih kilometrov za 10 %

Št.	Kazalniki izdelkov ukrepa	Kazalnik izdelkov ukrepa do leta 2013
1.	Število novih intermodalnih vozlišč	3 nova intermodalna vozlišča
2.	Število delavnic za ozaveščanje prebivalstva	Izvedba 28 delavnic in promocijskih aktivnosti ozaveščanja prebivalstva

Ukrep 2: Učinkovite javne storitve

Cilj ukrepa:

- z namenom dvigniti kakovost bivanja zagotoviti javne storitve čim širši populaciji tako na podeželju kot v urbanih naseljih.

Aktivnosti ukrepa:

- varovanje vodnih virov (obnavljanje, zavarovanje in upravljanje),
- odvajanje in čiščenje odpadnih vod,
- priprava operativnega programa povezovanja vodovodnih sistemov,
- priprava operativnega programa ravnanja z odpadki za regijo,
- raba obnovljivih virov energije,
- upravljanje z naravnimi danostmi,
- priprava regionalnega prostorskega akta (mreža centralnih naselij).

Št.	Kazalniki rezultatov ukrepa	Kazalnik rezultatov ukrepa do leta 2013
1.	Delež gospodinjstev, ki imajo dostop do javnih storitev	48,74 % pokritost gospodinjstev v regiji z vodovodom in kanalizacijo

Št.	Kazalniki izdelkov ukrepa	Kazalnik izdelkov ukrepa do leta 2013
1.	Število zavarovanih virov pitne vode	Povečanje števila zavarovanih virov pitne vode za 10 %
2.	Število novih čistilnih naprav	7 novih čistilnih naprav
3.	Število operativnih programov	7 operativnih programov
4.	Delež energije iz obnovljivih virov	30 % energije iz obnovljivih virov energije
5.	Število načrtov upravljanja	2 načrta upravljanja
6.	Regionalni prostorski akt	1 regionalni prostorski akt
7.	Obnovljeni in novozgrajeni vodovodi	Za 30 % obnovljenih vodovodov in 25 odstotno povečanje novo zgrajenih vodovodov
8.	Izgrajen sistem ravnanja z odpadki	Delujoč center za ravnanje z odpadki

Ukrep 3: Dostopnost

Cilj ukrepa:

- zagotoviti boljšo notranjo prometno dostopnost.

Aktivnosti ukrepa:

- izgradnja prometne infrastrukture (avtocesta Postojna/Divača – Jelšane, hitra cesta Rakek – Kočevje – Novo mesto, regionalna cesta Ilirska Bistrica – Pudob – Loški potok – Sodražica, posodobitev cest Bloška polica – Pudob – Babno polje, Logatec – Kalce – Rakek, usposobitev letališča Postojna za potniški promet),
- priprava regionalnega prostorskega akta (promet).

Št.	Kazalniki rezultatov ukrepa	Kazalnik rezultatov ukrepa do leta 2013
1.	Skrajšanje potovalnega časa	Skrajšanje potovalnega časa za 5 %

Št.	Kazalniki izdelkov ukrepa	Kazalnik izdelkov ukrepa do leta 2013
1.	Število novih ali rekonstruiranih kilometrov cest	450 km novih ali rekonstruiranih cest
2.	Regionalni prostorski akt	1 regionalni prostorski akt

Finančna ocena RRP:

Izvedba regionalnih projektov v RRP je ocenjena na dobrih 424 milijard EUR, lokalni projekti pa so ocenjeni na 262 milijonov EUR.

Mnenje Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko:

Osnutek RRP je v skladu z Uredbo o regionalnih razvojnih programih (Ur.l. RS, št. 31/06) ocenila Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, ki je podala naslednje mnenje: "RRP Notranjsko-kraške regije je odlično pripravljen in lahko predstavlja vzorčni primer priprave RRP. Natančno opredeljuje potrebe regije in vključuje vse deležnike razvoja regije. Analiza stanja je kvalitetno pripravljena. Vsi elementi RRP od strateškega dela preko programskega do inovativnega pristopa pri izboru projektov učinkovito in primerno prispevajo h kakovostnemu regionalnemu razvoju. RRP je v celoti pripravljen skladno z Uredbo o regionalnih razvojnih programih, upošteva metodologijo, ki je bila regijam posredovana v obliki smernic ter je kot tak ustrezen za reševanje razvojnih izzivov v regiji. Glede na kriterije je RRP Notranjsko-kraške regije uvrščen v skupino Sprejet RRP-brez popravkov".

Regional Development Programme for the Inner-Karst Region 2007-2013

The Regional Development Programme for the Inner-karst region 2007-2013 was prepared by the Regional Development Agency of Inner-karst region Ltd on the basis of expert material and the activities of the committees, defining key development directives and the strategic aims to be achieved in the region by the year 2013. The development priorities are considered in the vision: **"The region shall achieve recognition through a stable economy, which is ecologically friendly and dedicated to stimulating its own growth through the exploitation of natural, cultural and human resources, encouraging a healthy lifestyle amongst local communities and establishing itself as a tourist destination"**.

The region will give priority to the following in implementing a vision statement:

Priority: The Ecological development of the Inner-karst region

Priority: Creating an accessible and supportive infrastructure

Priority: Acquiring know-how achieving global competitiveness

The aims of the programme are to establish a development strategy and to ensure that the implementation of the projects is developmentally focused. The long term objective of the programme is to develop a region among the least developed group of regions (A) to more developed group of regions (B). This means it will be necessary to restructure the economy, to raise the economic growth, improve the educational level of the citizens and gain other indexes for measuring the development challenges of the region. The objective especially supports the development of human resources, which will also contribute to the accelerated development of the region.

Priority: The ecological development of the Inner-karst region

There is no region in Slovenia, where all economic, social and environmental activities and projects would be focused on ecologically healthy way of life. The Inner-karst region is one of the regions with plenty of such potential. Preserved environment, great supply of natural and cultural wealth, enormous energetic potential and just a few ecologically questionable industries are typical for this region. These are privileges on which the region should take an advantage in the next programme period.

The region will be focused on sustainable development in the field of economy, human resources and environment as well as the rural economy. The region will stimulate investments which are in coexistence with the nature and the environment, providing high quality level of life. The region will become attractive for the visitors, recognized as an ecological trademark. Ecological development is horizontal priority and should be present at all spheres of life. Thus the ecological development is present in all measures of this programme. The projects and programmes have been set up to encourage the economy to implement ecological activities and other activities for gaining an environmental consciousness and sustainable development.

The priority is directly supported by the following measures of the programme:

- ❖ Preservation of a sustainable rural economy
- ❖ Sustainable traffic
- ❖ Effective public services
- ❖ Development infrastructure as an economy support

Priority: Creating an accessible and supportive infrastructure

Typically for the region, small and medium enterprises rely upon the local markets with less initiative and know-how for entering the global market. There are various reasons for that, especially the lack of know-how about foreign markets and their opportunities. The projects for gaining the know-how and new technologies in the regional economy will also be supported. Furthermore, different types of enterprise networking could affect to easier breakthrough to foreign markets. By networking, the promotion expenses are reduced and critical level of the knowledge and investments is provided. It has to be considered that in seven years period it is not possible to establish business subjects which could be the holders of technological development of the region. Small enterprises, which are more dynamic and easier to restructure will be supported in the first place. At the same time, the number of employees and general flexibility of the regional economy will be raised up.

Thus the know-how is a basis of the development for the individuals and the society. Projects, focused on providing the economy needs and entrepreneurial mentality of the population will be supported within this priority in the first place.

The priority is directly supported by the following measures of the programme:

- ❖ Development infrastructure as an economy support
- ❖ Investments into a new as well as existing tourist infrastructure
- ❖ Wider social development
- ❖ Sustainable traffic
- ❖ Accessibility

Priority: Acquiring know-how achieving global competitiveness

The regional economy needs the infrastructure for its development. The infrastructure is considered as a traffic infrastructure as well as a supportive infrastructure for the economy, such as development centers, technologic centers, logistic centers etc. The inhabitants, on the other hand, need various communal infrastructures for providing higher level of life quality. Typically for both spheres is that both infrastructures cannot be developed by them. Accessibility to other regions and bigger centers is relatively good. The problem is the traffic and other infrastructure within the region; local and regional roads and public tourist infrastructure is to be developed. Moreover, the environmental and information infrastructure is also insufficient in the region. High level of the development effort will be put into projects for providing the infrastructure in the field of culture, educational system and social affairs.

The priority is directly supported by the following measures of the programme:

- ❖ Support services for entrepreneurship
- ❖ Development infrastructure as an economy support
- ❖ Know-how for providing economic needs

To result from stated facts the development programme includes five programmes:

- ❖ **Economy**
- ❖ **Tourism**
- ❖ **Human resources**
- ❖ **Rural development**
- ❖ **Infrastructure, environment and spatial development**

Programmes and Measures:

Programme: Economy

Measure 1: Support service for entrepreneurship

Measure 2: Development infrastructure as an economy support

Programme: Tourism

Measure 1: Development of the new services / programmes and linking of the tourist offerers (destination management)

Measure 2: Investments into a new as well as existing tourist infrastructure

Programme: Human resources

Measure 1: Know-how for providing economic needs

Measure 2: Wider social development

Programme: Rural development

Measure 1: Preservation of a sustainable rural economy

Measure 2: Marketing for rural development

Programme: Infrastructure, environment and spatial development

Measure 1: Sustainable traffic

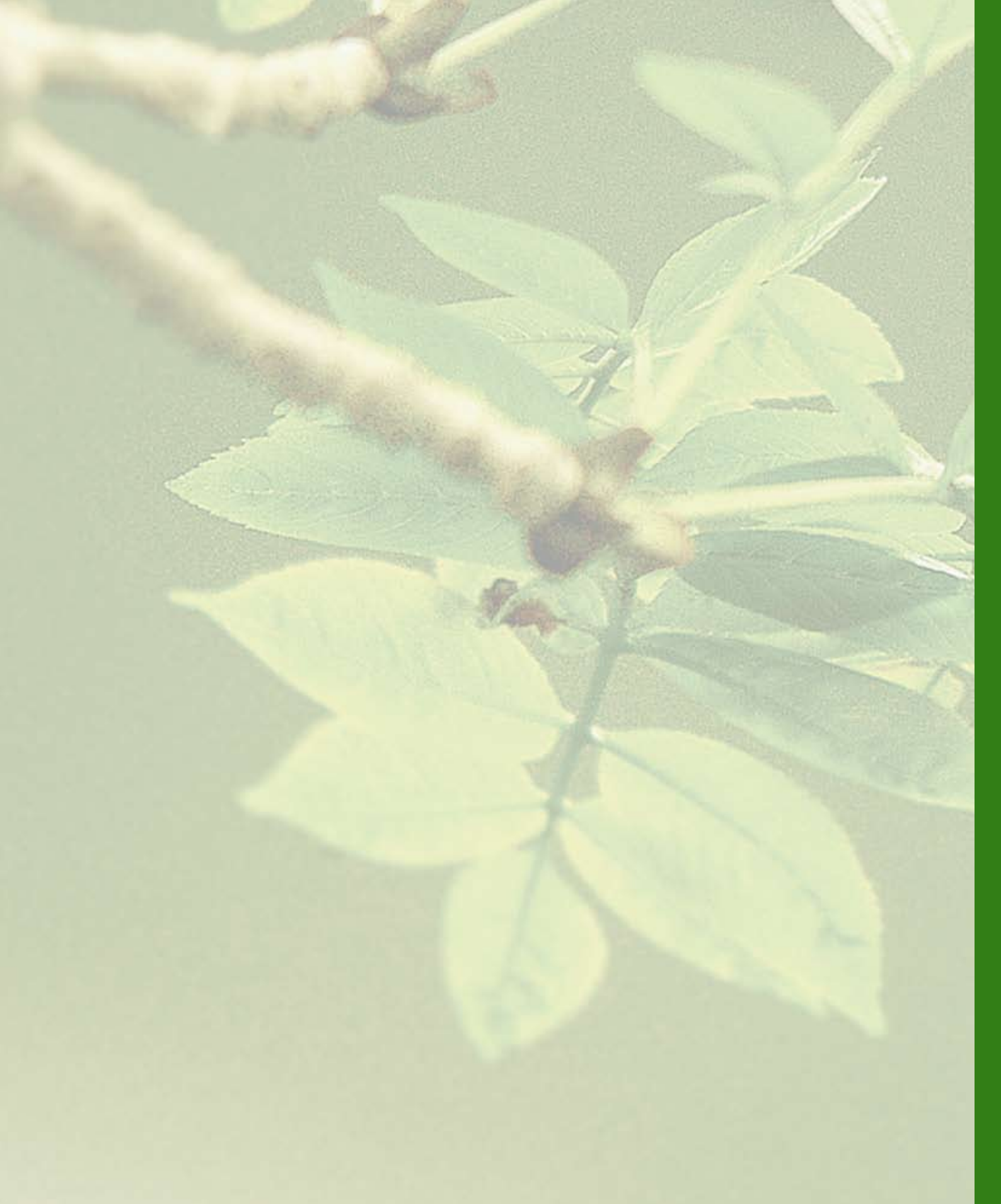
Measure 2: Effective public services

Measure 3: Accessibility

Zahvaljujemo se vsem institucijam in posameznikom, ki so sodelovali pri pripravi Regionalnega razvojnega programa Notranjsko-kraške regije 2007-2013 in vsem, ki so prijazno odstopili slikovni material.

NOTRANJSKO - KRAŠKE REGIJE, d.o.o.

Informacije: RRA Notranjsko-kraške regije, d.o.o., tel.: +386(0)5 72 12 240, faks: +386(0)5 72 12 245
e-pošta: info@rra-nkr.si, spletna stran: www.rra-nkr.si